

15.8.96

(1) (...) Do naszych sąsiadów w Warszawie przyjechał ze Stanów na wakacje ich daleki kuzyn, 17-letni Paul. (...) Paul zaintrygował mnie od początku. Miły, grzeczny, ale tą grzecznością obojętną kogoś, kto należy do innego świata. Rozmawialiśmy już kilka razy. Jest pierwszy raz w Europie. Nie wie dokładnie gdzie to jest. Ważniejsze – to go nie interesuje. Nie chce zwiedzać miast, oglądać zabytków. Jeżeli jego rodzice i ich znajomi idą do muzeum, Paul zostaje w samochodzie i słucha radia. Po przyjeździe do nowego miasta od razu siada w pokoju hotelowym i włącza telewizor. Najchętniej ogląda CNN⁽¹⁾. W Ameryce – przygotowania do wyborów prezydenckich, wielogodzinne debaty, dla mnie śmiertelnie nudne, ale Paul słucha ich bez przerwy. Po jakimś czasie orientuję się jednak, że z równą uwagą siedziałby przed telewizorem, gdyby transmitowano „show-hit „Funny Jack”⁽²⁾ z Londynu, czy sprawozdanie z wystawy rolniczej w Lizbonie.

(2) Dzięki ekranowi telewizyjnemu Paul bierze udział w ogromnej liczbie wydarzeń: w wojnach i rewoltach, w koncertach i zabawach, w zawodach bokserkich i w mistrzostwach świata w hokeju, w polowaniach na krokodyle i rekiny, w napadach na banki i w ściganiu handlarzy narkotyków. Wszystko jest ważne, bo tak naprawdę nic nie jest ważne. Owszem, liczy się jedno: widzieć to. Mieć poczucie uczestnictwa dane przez telewizor, poczucie, które dla Paula jest już rzeczywistością. Telewizor zapewnia mu nowy typ uczestnictwa – uczestnictwa bez odpowiedzialności. (...) Dawniej było to niemożliwe: być, uczestniczyć w czymś, to znaczyło także – współodpowiadać. Paul nie odpowiada za nic. Nigdzie nie jest namacalnie obecny.

(3) Paul już nie potrafi oglądać świata inaczej niż poprzez telewizor, więcej, ten inny, nietelewizyjny świat dla niego nie istnieje, jest nierealny, jest złudzeniem. Wobec tego nie próbuje go poznać, nie przychodzi mu to do głowy. Był dwa miesiące w Warszawie, ale nie zwiedził miasta. Jakiego miasta? Przecież ono nie istnieje, nie było go w CNN.

(4) CNN nie tylko kształtuje światopogląd Paula, wyznacza również jego rytm biologiczny: kiedy jest przerwa w transmisji – Paul zasypia.

(5) Najważniejsze, że telewizja zniwelowała w jego obrazie świata dychotomię⁽³⁾ prawdy i kłamstwa. Miejsce konfliktu między nimi zajął podział dużo bardziej prosty: nie – co jest prawdą, a co kłamstwem, ale – co było albo nie było w telewizji.

(7) W Niemczech ukazuje się tygodnik dla młodzieży – „Focus”. W tym tytule zawarty jest główny problem młodego pokolenia - brak owego *focus*. Któryś z pedagogów amerykańskich powiedział niedawno: *those kids have no focus* (to znaczy – nie mają wyraźnie określonych zainteresowań i dążeń, nie mają motywacji, celu).

(8) Łatwo zauważyć, że wśród młodzieży zaczyna dominować – nazwijmy to umownie – postawa komputerowa. Nie jest to zwyczajna, apatyczna bierność. Jest to raczej uważne wyczekiwanie – ale właśnie tylko wyczekiwanie. Że ktoś coś powie. Do czegoś zachęci. To postawa człowieka nastawionego na odbiór, postawa widza i słuchacza. I tak jak komputer: wszystko będzie działać świetnie, pod warunkiem, że ktoś naciśnie klawisz. (...)

Na podstawie Ryszard Kapuściński „Lapidarium III (9)”
<http://wyborcza.pl/kapuscinski/1,104862,459861.html>
[456 wyrazów]

(1) CNN - Cable News Network – popularna na całym świecie amerykańska telewizja informacyjna, była pierwszym na świecie informacyjnym kanałem telewizyjnym;

(2) show-hit „Funny Jack” - tytuł popularnego angielskiego programu rozrywkowego

(3) dychotomia – podział, rozróżnienie

Zadanie 1.

Wybierz i zaznacz X jedną poprawną odpowiedź.

Jaki sposób na poznawanie świata wybrał Paul?

- ☐ A. Podróżuje z rodzicami po Europie.
- ☐ B. Ogląda różne programy telewizyjne.
- ☐ C. Zwiedza miasta, ogląda zabytki, odwiedza muzea.
- ☐ D. Osobiście uczestniczy w ważnych wydarzeniach.

Zadanie 2.

Zaznacz X, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe – P, a jeśli jest fałszywe – F .

Bohatera tekstu trafnie charakteryzują stwierdzenia:

1. Ogląda programy telewizyjne i porównuje to, co zobaczy, z otaczającą go rzeczywistością.	P	F
2. Za prawdziwe i warte uwagi uznaje tylko to, co może zobaczyć i usłyszeć w telewizji.	P	F
3. Jest obojętny wobec otaczającego go świata, nie angażuje się w wydarzenia, które dzieją się wokół niego. Obserwuje je tylko w telewizji.	P	F
4. Woli czynnie uczestniczyć w koncertach, zawodach sportowych i innych ciekawych wydarzeniach niż oglądać je w telewizji.	P	F

Zadanie 3.

Wybierz i zaznacz X jedną poprawną odpowiedź.

Jak autor tekstu rozumie znaczenie przymiotnika w wyrażeniu „nietelewizyjny świat”

- ☐ A. niekonkretny, nierealny, wymyślony;
- ☐ B. niekonkretny, subiektywny, fikcyjny;
- ☐ C. autentyczny, złudny, rzeczywisty
- ☐ D. autentyczny, rzeczywisty, realny

Zadanie 4.

Wybierz i zaznacz X jedną poprawną odpowiedź.

Na podstawie całego tekstu odpowiedz, dlaczego autor określił Paula mianem „kogoś, kto należy do innego świata”:

- ☐ A. ponieważ przyjechał ze Stanów Zjednoczonych;
- ☐ B. ponieważ po raz pierwszy przybył do Europy;
- ☐ C. gdyż żyje w „nietelewizyjnym świecie”;
- ☐ D. gdyż żyje w „telewizyjnym świecie”;

Zadanie 5.

Wyjaśnij, jaką rolę w życiu Paula odgrywa telewizja, jak wpływa na jego postawę wobec otaczającej rzeczywistości?

.....

.....

Zadanie 6.

Wybierz z tekstu i zacytuj co najmniej 2 zdania lub ich fragmenty, w których autor tekstu opisuje prawdziwą relację bohatera z rzeczywistym światem:

1.
.....
2.
.....

Zadanie 7.

Zaznacz X poprawną odpowiedź.

W zdaniu rozpoczynającym piąty akapit „Najważniejsze, że telewizja zniwelowała w jego obrazie świata dychotomię prawdy i kłamstwa.” – wyraz „najważniejsze” podkreśla:

- A. Negatywną rolę telewizji w życiu Paula
- B. Pozytywną rolę telewizji w życiu Paula

Uzasadnij swój wybór:

.....
.....
.....
.....

Zadanie 8.

Wyjaśnij, jaki jest stosunek autora tekstu do bohatera. Wyjaśniając, odwołaj się do tekstu.

.....
.....
.....
.....

Zadanie 9.

Historia Paula to tylko jeden z elementów tekstu, który przeczytałeś.

- A. Zacytuj z tekstu zdanie, które rozpoczyna drugą część tekstu.

.....

- B. Wyjaśnij, jaka jest relacja między pierwszą a drugą częścią tekstu, co decyduje podziale.

.....
.....
.....

Zadanie 10.

Na podstawie 7. i 8. akapitu wyjaśnij na czym polega, według autora tekstu, „komputerowa postawa” młodzieży.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 11.

Uzupełnij poniższe zdanie. Wybierz i zaznacz znakiem X odpowiedź spośród oznaczonych literami A i B oraz odpowiedź spośród oznaczonych liczbami 1, 2 lub 3.

Tekst Ryszarda Kapuścińskiego ma charakter:

A. literacki	ponieważ	1. opowiada o wydarzeniach, ma bohaterów i można w nim wyodrębnić różne wątki
B. publicystyczny		2. jego zadaniem jest zainteresowanie czytelnika opowiadaną historią
		3. głównym jego celem jest zwrócenie uwagi na ważne zjawisko społeczne

Zadanie 12.

Uzupełnij podane niżej zdania, aby powstało streszczenie tekstu Ryszarda Kapuścińskiego:

Autor podejmuje temat

.....

Najpierw przedstawia

.....

Następnie skupia się

.....

Na koniec dochodzi do wniosku, że

.....

Zadanie 13.

Tekst Ryszarda Kapuścińskiego został napisany w 1996 roku. Czy, twoim zdaniem, jest aktualny również dziś? Swoją odpowiedź uzasadnij.

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 14.

Czy zaprezentowany niżej rysunek mógłby być ilustracją do tekstu Ryszarda Kapuścińskiego?

Zaprezentuj swoje stanowisko w tej sprawie i podaj 2 argumenty, które je uzasadniają.



Michał Ogiński

<http://www.fmix.pl/zdjecie/2806817/animal-planet>

Stanowisko:

.....

.....

.....

Argumenty:

1.
-
-
-
-
2.
-
-
-